

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 81/11

Λουξεμβούργο, 6 Σεπτεμβρίου 2011

Απόφαση στην υπόθεση C-163/10
Aldo Patriciello

Το Δικαστήριο προσδιορίζει την έκταση της ασυλίας την οποία παρέχει το δίκαιο της Ένωσης στους ευρωβουλευτές για γνώμη ή ψήφο δοθείσα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους

Η ασυλία ισχύει μόνο στην περίπτωση που υφίσταται άμεσος και πρόδηλος σύνδεσμος μεταξύ της γνώμης που εξέφρασε ο ευρωβουλευτής και της ασκήσεως των βουλευτικών του καθηκόντων

Δυνάμει του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου χαίρουν ειδικής προστασίας. Ειδικότερα, δυνάμει της ασυλίας που τους παρέχεται, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπόκεινται σε έρευνα, κράτηση ή δίωξη για γνώμη ή ψήφο δοθείσα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Στην περίπτωση στην οποία ασκηθεί δίωξη κατά ευρωβουλευτή λόγω γνώμης που εξέφρασε ή ψήφου που έδωσε, το εθνικό δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί της σχετικής διαφοράς είναι αποκλειστικά αρμόδιο να εκτιμήσει εάν μπορεί να γίνει επίκληση της ασυλίας.

Στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας που εκκρεμεί ενώπιον του Tribunale di Isernia (Ιταλία), ο ευρωβουλευτής A. Patriciello κατηγορείται για το έγκλημα της ψευδούς καταμηνύσεως σε βάρος δημόσιου λειτουργού που εκτελούσε τα καθήκοντά του. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια επεισοδίου που σημειώθηκε σε δημόσιο χώρο σταθμεύσεως, ο A. Patriciello κατηγορήσε υπάλληλο της δημοτικής αστυνομίας του Pozzilli (Ιταλία) για παράνομη ενέργεια (νόθευση δημοσίου εγγράφου), καταγγέλλοντας ότι η υπάλληλος αυτή παραποίησε τα σχετικά με τον χρόνο σταθμεύσεως στοιχεία προκειμένου να επιβάλει πρόστιμο σε οδηγούς οχημάτων σταθμευμένων κατά παράβαση του κώδικα οδικής κυκλοφορίας.

Το 2009, κατόπιν αιτήσεως του A. Patriciello, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο –εκτιμώντας ότι ο αιτών ενήργησε χάριν του γενικού συμφέροντος των εκλογέων του– έλαβε απόφαση για τη διατήρηση της ασυλίας του εν λόγω ευρωβουλευτή¹.

Το ιταλικό δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο διευκρινίσεις όσον αφορά τα κριτήρια που είναι κρίσιμα για να καθοριστεί εάν δήλωση στην οποία προέβη ευρωβουλευτής εκτός των χώρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εξαιτίας της οποίας ασκήθηκε εναντίον του ποινική δίωξη στο κράτος καταγωγής του για την τέλεση του εγκλήματος της ψευδούς καταμηνύσεως, συνιστά γνώμη εκφρασθείσα κατά την άσκηση των βουλευτικών του καθηκόντων και, επομένως, καλυπτόμενη από τη βουλευτική ασυλία.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι η έκταση της ασυλίας των ευρωβουλευτών για γνώμη εκφρασθείσα και ψήφο δοθείσα κατά την άσκηση των βουλευτικών τους καθηκόντων πρέπει να καθορίζεται αποκλειστικώς με βάση το δίκαιο της Ένωσης. Σύμφωνα με όσα προβλέπει το δίκαιο αυτό, η ασυλία της οποίας χαίρουν οι ευρωβουλευτές αποσκοπεί στην προστασία της ελευθερίας εκφράσεως και της ανεξαρτησίας τους. Επομένως, αποτελεί κώλυμα για οποιαδήποτε ένδικη διαδικασία που θα μπορούσε να κινηθεί εξαιτίας τέτοιας γνώμης ή ψήφου. Κατά συνέπεια, εφόσον πληρούνται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για την επίκληση της ασυλίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν μπορεί να άρει την ασυλία αυτή και το

¹ Άρθρο 6, παράγραφος 3, του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

αρμόδιο εθνικό δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να απορρίψει το ένδικο βοήθημα που έχει ασκηθεί κατά του ευρωβουλευτή.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, μολονότι η βουλευτική ασυλία καλύπτει κατ' αρχήν τις δηλώσεις που γίνονται εντός των χώρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εντούτοις, δεν αποκλείεται δήλωση στην οποία προέβη ευρωβουλευτής εκτός των χώρων αυτών να μπορεί να συνιστά γνώμη εκφρασθείσα κατά την άσκηση των βουλευτικών του καθηκόντων. **Κατά συνέπεια, για να διαπιστωθεί εάν εκφράστηκε τέτοια γνώμη, πρέπει να ληφθεί υπόψη η φύση και το περιεχόμενο της δηλώσεως** –και όχι ο τόπος στον οποίο έγινε.

Σε αυτή τη βάση, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η βουλευτική ασυλία είναι στενά συνδεδεμένη με την **ελευθερία της εκφράσεως**, που είναι το βασικό θεμέλιο των δημοκρατικών και πλουραλιστικών κοινωνιών και εκφράζει τις αξίες επί των οποίων στηρίζεται η Ένωση. Εξάλλου, η ελευθερία αυτή αποτελεί **θεμελιώδες δικαίωμα** που κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες για την ίδρυση της Ένωσης. Την ελευθερία αυτή κατοχυρώνει επίσης η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών.

Με βάση αυτές τις διαπιστώσεις, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η έννοια της «γνώμης», για την οποία ισχύει η ασυλία, πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά και να καλύπτει κάθε άποψη ή δήλωση η οποία αντιστοιχεί, με βάση το περιεχόμενό της, στην έκφραση υποκειμενικών εκτιμήσεων. Επιπλέον, για να καλύπτεται από την ασυλία, η γνώμη πρέπει να συνδέεται με τα βουλευτικά καθήκοντα.

Εντούτοις, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αναγνώριση της ασυλίας μπορεί να έχει ως συνέπεια να καταστεί οριστικά αδύνατη η δίωξη των εγκλημάτων και να αφαιρεθεί το δικαίωμα δικαστικής προστασίας από όσα πρόσωπα υπέστησαν βλάβη εξαιτίας των εγκλημάτων αυτών, ή, ακόμη, να αφαιρεθεί το δικαίωμά τους να ζητήσουν αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας. Το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις συνέπειες, εκτιμά ότι επίκληση της ασυλίας μπορεί να γίνει μόνον εφόσον **ο σύνδεσμος μεταξύ της εκφρασθείσας γνώμης και των βουλευτικών καθηκόντων είναι άμεσος και πρόδηλος**.

Επομένως, εναπόκειται στο ιταλικό δικαστήριο να εκτιμήσει εάν η δήλωση του ευρωβουλευτή συνδέεται προδήλως με τα καθήκοντά του και εάν, ως εκ τούτου, μπορεί να θεωρηθεί ως έκφραση γνώμης κατά την άσκηση των βουλευτικών του καθηκόντων για την οποία αναγνωρίζεται η ασυλία.

Εντούτοις, το Δικαστήριο επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι, όπως προκύπτει από την περιγραφή των πραγματικών περιστατικών και το περιεχόμενο της καταγγελίας του A. Patriciello, οι σχετικές δηλώσεις του προφανώς δεν έχουν τον απαιτούμενο βαθμό εγγύτητας με τα καθήκοντά του ως μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Συγκεκριμένα, εν προκειμένω, οι δηλώσεις του A. Patriciello δύσκολα μπορούν να θεωρηθούν ως άμεσα συνδεδεμένες με ζήτημα γενικού συμφέροντος το οποίο αφορά τους πολίτες.

Επιπλέον, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι **η απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διατήρηση της ασυλίας αποτελεί απλή γνώμη που δεν παράγει δεσμευτικά αποτελέσματα έναντι των εθνικών δικαιοδοτικών οργάνων**.

Τέλος, εάν το ιταλικό δικαστήριο, έχοντας λάβει υπόψη την ερμηνεία που δόθηκε με την παρούσα απόφαση, αποφασίσει να αποκλίνει από τη γνώμη την οποία εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το δίκαιο της Ένωσης δεν του επιβάλλει καμία ιδιαίτερη υποχρέωση ως προς την αιτιολογία της αποφάσεώς του.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της

Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106